

Raul Sorin FÂNTÂNĂ

**EXPERTIZA
MĂRFURILOR DE
IMPORT-EXPORT**

Copyright © 2010, **Editura Pro Universitaria**

Toate drepturile asupra prezentei ediții aparțin
Editurii Pro Universitaria

Nicio parte din acest volum nu poate fi copiată fără acordul scris al
Editurii Pro Universitaria

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
FÂNTÂNĂ, RAUL SORIN

Expertiza mărfurilor de import-export / Raul
Sorin Fântână. - București : Pro Universitaria, 2010

Bibliogr.

ISBN 978-973-129-614-2

620.2:658.62:339.562+339.564(075.8)

Prefață

Programa analitică a cursului de „Expertiza mărfurilor de import-export” își propune abordarea problematicii legate de cercetarea cauzelor, a modului de abordare și rezolvare a litigiilor apărute în relațiile comerciale de tranzacționare a mărfurilor, la introducerea și la scoaterea mărfurilor din țară.

Acest curs are un caracter formativ pronunțat, fiind în același timp teorie și metodologie, sinteză și cazuistică generalizată. Toate aplicațiile reprezintă studii de caz cu trimiterea la expertize reale. Cursul operează cu o largă paletă multidisciplinară de cunoștințe dobândite de viitorul economist pe parcursul pregătirii în facultate, incluzând legislație specifică, termeni noi, metode de calcul al activelor evaluate, metode de evaluare a prejudiciului. El este un sistem de instrumente valoroase pentru activitatea economistului din comerț și nu numai.

Activitatea comercială înseamnă - pe lângă concepte, metode, reguli cu caracter economico-financiar, modele și organisme de conducere - și un vast ansamblu de fluxuri fizice de mărfuri, în cantități care se măsoară anual în sute de milioane de tone și o vastă gamă sortimentală. În activitățile de import, export, livrare de mărfă intraeuropeană, aceste mărfuri trec prin vamă, ce reprezintă un filtru eficient împotriva tranzacționării ilegale a mărfurilor. Existența mărfii de contrabandă, a mărfii contrafăcute, a mărfii piratate, a produselor alimentare falsificate, utilizarea listei drepturilor de proprietate intelectuală, confiscarea mărfii, demonstrează că - înaintea eforturilor considerabile ale specialiștilor în știința medicinei veterinare, a specialiștilor în domeniul hranei, este necesară respectarea drepturilor de proprietate intelectuală, fără de care orice act comercial este ilegal și neloial, producând daune ce pot depăși valoarea intrinsecă a mărfii oprite de la comercializare, chiar dacă ea este conformă cu toate normele de fabricare, igienă și ambalare.

În aceste condiții “Expertiza mărfurilor de import - export” se prezintă ca o disciplină **anterioară expertizei merceologice**, cu care se completează organic. Ea încearcă să acomodeze studentul - viitorul specialist - cu noțiunile specifice expertizelor, cu un vocabular – dacă nu academic - specific și cu utilizarea corectă a termenilor, precum și să clarifice prin metode interdisciplinare situații potențiale din activitatea de derulare a contractelor comerciale între diferiți parteneri, interni și internaționali.

De asemenea, această disciplină își propune să familiarizeze viitorii economiști specializați în relații economice internaționale cu legislația specifică, cu directivele europene și mai ales cu interconexiunea dintre diferite documentații juridice, înțelegând că, fără aplicarea corectă a legislației, interpretarea oricărei situații neclare poate duce la rezoluții inadecvate, incorecte.

Nu mai puțin, cursul dorește să evidențieze poate una din cele mai complexe forme de expertize: expertiza în proprietate industrială - intelectuală.

TEMA 1

NOȚIUNI INTRODUCATIVE. MARFA, TIPURI DE MARFĂ

Obiective:

- Acomodarea studentului cu noțiunile specifice cursului
- Utilizarea corectă a termenilor
- Evidențierea noțiunii de **expertiză** în comparație cu alți termeni și alte noțiuni cu grad mai mic sau mai mare de similitudine

Conținut:

- 1.1 Introducere
- 1.2 Marfa. Tipuri de marfă
- 1.3 Clasificarea științifică merceologică
- 1.4 Abordări moderne ale tipurilor de produse
- 1.5 Expresii și concepte specifice
- 1.6 Studiu de caz
- 1.7 Teste
- 1.8 Bibliografie

1.1 INTRODUCERE

Cursul de **Expertiza mărfurilor de import - export** tratează situațiile în care, în contextul legislației comerciale specifice **activității de import – export** și de **schimb intracomunitar de mărfuri**, sunt necesare expertize: **falsificarea** produselor și a documentelor; **contrafacerea** mărcilor, invențiilor, a desenelor și modelelor industriale, a modelelor de utilitate și a topografiilor de circuit integrat; **piratarea** obiectelor dreptului de autor, combaterea formelor anticoncurențiale interzise, combaterea concurenței neloiale, precum și evaluarea mărfii confiscate în vamă. Vom încerca – pe de o parte – să formăm studentul cu această secțiune a marketingului performant, iar – pe de altă parte – să conturăm gustul pentru câteva dintre profesiile actuale cu mare viitor: expert evaluator de active intangibile, expert în contrafacere, specialist în managementul proprietății intelectuale, cu trimitere directă spre evaluarea riscului de piață prin prisma activelor intangibile.

Pentru aceasta, vom defini termenul de **expertiză**, comparându-l cu alți termeni uzuali, cu care, deseori incorect, este asimilat:

- **Controlul** este o verificare, analiză permanentă sau periodică a unor activități, pentru a urmări mersul lor și pentru a lua măsuri de îmbunătățire sau de readucere în parametri stabiliți¹.

- **Control interfazic:** controlul efectuat în cursul fabricației unui produs medicamentos în vederea supravegherii și, dacă este necesar, a modificării procesului, pentru a asigura că produsul este conform specificațiilor sale. Controlul mediului înconjurător sau a echipamentului poate fi considerat, de asemenea un element al controlului interfazic².

- **Controlul calității:** tehnici și activități cu caracter operațional utilizate pentru satisfacerea condițiilor referitoare la calitate³.

- **Supravegherea de conformitate:** evaluarea conformității pentru a determina continuitatea conformității cu condițiile specificate⁴.

- **Supravegherea calității:** monitorizări și verificări continue ale stadiului unei entități și analiza înregistrărilor în scopul de a asigura că sunt în curs de satisfacere condițiile specificate⁵.

- **Verificarea** este confirmarea, prin examinarea probelor, că un produs, proces sau serviciu satisface condițiile specificate⁶.

- **Examinare:** activitate de verificare a unui document normativ în scopul stabilirii confirmării, modificării sau anulării lui⁷; este cercetarea sau studiul amănunțit asupra a ceva sau cuiva, pentru a ajunge la o justă cunoaștere, la un just diagnostic și pentru a stabili tratamentul sau traseul de urmat.

- **Analiza** este o metodă științifică de cercetare, o activitate sistematică, care se bazează pe studierea unui întreg, studiind fiecare element în parte.

- **Sinteza** este o metodă științifică de cercetare a fenomenelor, bazată pe trecerea de la particular la general, de la simplu la compus pentru a ajunge la o generalizare.

- **Determinarea** este fixarea cu precizie, calculul, stabilirea, deducerea pe baza unor date.

- **Expertiza** este o cercetare cu caracter tehnic, făcută de un specialist sau de un expert la cererea unui organ de justiție, a unui organ de urmărire penală, a vămii sau a părților dintr-un proces sau litigiu, asupra unor situații, probleme a căror lămurire interesează soluționarea cauzei.

- **Contraexpertiza** este expertiza cerută de partea nemulțumită, pentru a verifica o expertiză anterioară.

¹ Enătescu Adrienne M., Enătescu Mihai A. – Calitate. Terminologie comentată, Ed. Tehnică, București, 2000, pag.51

² Idem, pag.52

³ SR ISO 8402:1995

⁴ SR 10000-1:1994

⁵ Enătescu Adrienne M., Enătescu Mihai A. – Calitate. Terminologie comentată, Ed. Tehnică, București, 2000, pag.194

⁶ SR 10000-1:1994

⁷ SR 10000-1:1994

1.2 MARFA. TIPURI DE MARFĂ

Marfa reprezintă totalitatea bunurilor (produse sau servicii) care se vând pe piață. Din punct de vedere al statutului legal pe o piață, marfa poate fi legală sau prohibită.

Conform Codului Vamal al României⁸, se consideră **mărfuri românești**:

a) mărfurile obținute în întregime pe teritoriul vamal al României, cu respectarea condițiilor de origine prevăzute în prezentul cod, care nu încorporează mărfuri importate din alte țări. Mărfurile obținute din mărfuri plasate sub un regim suspensiv nu se consideră a avea statut de marfă românească în cazurile de importanță economică specială determinate prin regulamentul vamal;

b) mărfurile importate care au fost puse în liberă circulație;

c) mărfurile obținute pe teritoriul vamal al României fie din mărfurile prevăzute la lit. a) și b), fie din mărfurile prevăzute la lit. b).

Sunt considerate **mărfuri străine** toate celelalte mărfuri decât cele de mai sus. Mărfurile românești își pierd statutul vamal când sunt scoase de pe **teritoriul vamal** al României.

Din punctul de vedere al regimului alimentar, există două tipuri de marfă: alimentară și nealimentară.

După origine, produsele pot fi: vegetale, minerale și animale.

După gradul de prelucrare tehnică, produsele se clasifică în: materie primă (grâu, oțel), semifabricate (făină, lingouri), semipreparate (cocă, semifabricate) și produse finite (pâine, cuie).

După compoziția chimică, produsele pot fi:

- cu preponderență glucidică (zahăr, produse zaharoase)
- cu preponderență lipidică (ulei)
- cu preponderență gustativă (condimente)

După destinația în consum:

- produse pentru consum uman
- produse pentru consum industrial

După conservare:

- produse proaspete
- produse conservate

După stabilitate: a) produse ușor alterabile; a) produse alterabile; c) produse greu alterabile.

După modul de ambalare: a) vrac (sintagma “vrac” se folosește – de obicei - pentru produse alimentare: cereale, zahăr, sare etc.) și en-gros; b) ambalate; c) preambalate.

---

⁸ Legea nr. 86 din 10 aprilie 2006 (*actualizată*) privind Codul vamal al României (actualizată până la data de 23 iunie 2010*)

1.3 CLASIFICAREA ȘTIINȚIFICĂ MERCEOLOGICĂ

Este acceptat pe plan internațional și ordonează produsele alimentare ținând cont de origine, de proprietățile merceologice, de gradul de prelucrare tehnologică. Cuprinde:

1. Cereale, legume, produse rezultate din prelucrarea acestora
2. Legume și fructe proaspete, produse obținute din prelucrarea lor
3. Zahăr și produse zaharoase
4. Produse gustative: condimente, stimulente, băuturi ne/alcoolice
5. Grăsimi alimentare, vegetale, animale, mixte
6. Lapte și produse lactate
7. Ouă și produse din ouă
8. Carne și produse din carne
9. Pește și produse din pește
10. Concentrate alimentare

1.4 ABORDĂRI MODERNE ALE TIPURILOR DE PRODUSE

În funcție de capacitatea producătorului de a-și extinde piața, există patru categorii de produse:

- ❖ Produse locale – pentru care piața este dezvoltată la nivel național
- ❖ Produse multinaționale – adaptate caracteristicilor mai multor piețe naționale
- ❖ Produse internaționale - adaptate caracteristicilor unei piețe multinaționale extinse
- ❖ Produse globale – posibil de comercializat oriunde în lume.

În marketingul internațional, întreprinderile trebuie să țină seama, rîntre altele, de caracteristicile de bază ale produselor proiectate pentru piața respectivă, de legislația referitoare la concurență și de raporturile concurențiale interne.

Sunt explicitate cinci caracteristici esențiale ale produselor internaționale și globale:

- caracteristica legală – produsul, prin marca sub care este oferit, prin designul ambalajului etc. să nu încalce drepturile de proprietate intelectuală ale concurenților pe piață; apoi, cîntă vreme produsul introdus legal pe piața locală devine produs local "Made în [țara de origine]", el trebuie să respecte condițiile impuse de normativele tehnice sau de sănătate alimentară locale;

- funcționalitatea de bază – produsul trebuie să respecte destinația pentru care este comercializat (conform Tarifului Vamal local, precum și să satisfacă cerințele pieței;

- destinația secundară – produsul trebuie să ofere – prin utilizare – un anumit prestigiu, sau chiar un statut social;

- durabilitate și calitate – produsul trebuie să respecte în timp anumite caracteristici, adecvate cerințelor specifice pieței sau domeniului de utilizare;

- metoda de fabricație – trebuie adoptată în funcție de designul produsului, și – mai ales pentru produsele alimentare - adaptată cerințelor consumatorului și normelor de fabricație impuse.

Pe plan internațional, toate mărfurile - produse alimentare, produse nealimentare și servicii - se clasifică pe baza unor nomenclatoare și coduri.

La nivel internațional se cunosc următoarele coduri și clasificări ale mărfurilor:

1. Nomenclatorul Consiliului de Cooperare Vamală (NCCV). În decembrie 1950 a fost adoptat Nomenclatorul Vamal de la Bruxelles, numit în prezent Nomenclatorul Consiliului de Cooperare Vamală, acceptat până în prezent de circa 140 de țări. Pe baza tarifelor vamale, producția internă poate fi protejată împotriva concurenței străine, se pot negocia concesiile în domeniul politicii vamale sau se pot institui discriminări în relațiile cu anumite state.

Concesiile vamale pot îmbrăca forma reducerilor directe de taxe vamale, mergând până la eliminarea lor completă sau forma consolidării acestora, adică a menținerii lor la nivelul existent pe o perioadă de timp determinată.

În cadrul negocierilor tarifare se pot aplica mai multe metode de reducere a taxelor vamale, cum sunt:

- **metoda reducerii directe a taxelor vamale**, fie “produs cu produs” sau “țară cu țară”, specifică tratatelor bilaterale;

- **metoda reducerii lineare și reciproce**, care presupune reducerea tuturor taxelor vamale cu același procent și este specifică tratatelor multilaterale. Această metodă nu rezolvă însă problema disparităților tarifare, adică a reducerii diferenței dintre nivelul taxelor vamale ale mai multor țări pentru același produs;

- **metoda armonizării taxelor vamale**, potrivit căreia reducerea este cu atât mai mare cu cât acestea sunt mai ridicate.

Consiliul de Cooperare Vamală (CCV). La data de 15 decembrie 1950 a fost încheiată la Bruxelles Convenția pentru înființarea unui Consiliu de Cooperare Vamală. Organism specializat de cooperare pe linia tehnicii vamale, menit să studieze problemele referitoare la cooperarea vamală, să elaboreze proiecte de convenții vamale multilaterale și să asigure difuzarea de informații privind regelementările vamale. România a aderat la această Convenție în anul 1968, în baza Decretului nr.980 din 23.10.1968 al Consiliului de Stat al RSR. În prezent, la CCV sunt 174 de părți contractante. Comunitatea Europeană își exercită în mod provizoriu unele drepturi și obligații similare celor acordate membrilor Organizației Mondiale a Vămilor.

2. Codul Universal al Produselor (UPC). Este realizat în SUA în 1983, se bazează pe un cod cu 12 caractere numerice și clasifică mărfurile în condițiile unei diversificări sortimentale cu ramificații multiple.

Există și codul **UPC-A**, care este un cod de bare universal întâlnit pe majoritatea produselor retail în SUA și Canada, precum și codul **UPC-E**, o versiune comprimată pentru coduri de bare "UPC" specifice produselor de mici dimensiuni.

3. Codul European al Articolelor (EAN - European Article Numbering).

În anul 1974 au fost examinate sistemele existente la acea dată (UPC, Gencod – francez, BAN-L – german), elaborându-se un sistem de clasificare și codificare, denumit Codul European al Articolelor (European Article Numbering – EAN), astfel conceput încât să fie compatibil cu UPC și să includă și sistemele folosite în Franța și Germania.

Sistemul EAN se bazează pe un cod cu 13 caractere numerice, cu următoarea semnificație: primele două reprezintă țara de origine (de exemplu: Belgia = 54, Franța = 30-37, Germania = 40-42, Japonia = 49, Anglia = 50, Țările de Jos = 87 etc.), cinci cifre identifică producătorul, cinci cifre produsul și ultima este cifra de control.

Mai există codul EAN-8, o versiune comprimată pentru coduri de bare "EAN" specifice produselor de mici dimensiuni, precum și codul EAN-13, pentru produse retail tip "EAN".

În anul 1977 s-a înființat "Asociația europeană a codificării articolelor", pentru coordonarea aplicării sistemului EAN. Ea cuprindea la început reprezentanți ai producătorilor și comercianților din Austria, Belgia, Danemarca, Elveția, Finlanda, Franța, Germania, Italia, Marea Britanie, Norvegia, Olanda și Suedia. Începând cu anul 1981 ea poartă numele de "International Article Numbering Association EAN" și urmărește respectarea unor principii de bază, în vederea asigurării compatibilității sistemelor naționale de codificare a produselor.

4. Clasificarea CAEN. Clasificarea activităților privind economia națională (CAEN) asigură identificarea tuturor activităților și codificarea lor într-un sistem unitar. Aceasta permite organizarea, rationalizarea și informatizarea fluxurilor informaționale economico-sociale, crearea facilităților de prelucrare pentru integrarea în sistemele naționale și internaționale de prezentare și analiza a informațiilor. În CAEN, activitățile economico-sociale sunt grupate pe următoarele trepte: secțiune, denumire, subsecțiune, diviziune, grupă și clasă, care sunt constituite după principiul omogenității ca totalitate de activități care au drept caracteristici comune:

- natura bunurilor și serviciilor prestate (componenta lor fizică, stadiul de fabricație, necesitățile pe care le pot satisface);
- modul de folosire al bunurilor și serviciilor de către agenții economici (consum intermediar, consum final și formarea capitalului etc);
- materia primă, procesele tehnologice, organizarea și finanțarea producției.

Importanța acestor caracteristici variază în funcție de gradul de detaliere a categoriilor din CAEN.

Noua clasificare, denumită **CAEN Rev. 2** este realizată în concordanță cu versiunea europeană (NACE Rev. 2, elaborată de EUROSTAT), publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene. CAEN Rev. 2 a intrat în vigoare la 1 ianuarie 2008. Toate documentele privind înregistrarea la Registrul Comerțului trebuie să fie întocmite potrivit CAEN Rev. 2.

SECȚIUNEA A - agricultură, silvicultură și pescuit

SECȚIUNEA B - industria extractivă

SECȚIUNEA C - industria prelucrătoare

SECȚIUNEA D - producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat

SECȚIUNEA E - distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare

SECȚIUNEA F - construcții

SECȚIUNEA G - comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor

SECȚIUNEA H - transport și depozitare

SECȚIUNEA I - hoteluri și restaurante

SECȚIUNEA J - informații și comunicații

SECȚIUNEA K - intermediari financiare și asigurări

SECȚIUNEA L - tranzacții imobiliare

SECȚIUNEA M - activități profesionale, științifice și tehnice

SECȚIUNEA N - activități de servicii administrative și activități de servicii suport

SECȚIUNEA O - administrație publică și apărare; asigurări sociale din sistemul public

SECȚIUNEA P – învățământ

SECȚIUNEA Q - sănătate și asistență socială

SECȚIUNEA R - activități de spectacole, culturale și recreative

SECȚIUNEA S - alte activități de servicii

SECȚIUNEA T – activități ale gospodăriilor private în calitate de angajator de personal casnic; activități ale gospodăriilor private de producere de bunuri și servicii destinate consumului propriu

SECȚIUNEA U - activități ale organizațiilor și organismelor extrateritoriale